

Řešení dŮ
3. sada

2.f) Pro $\alpha \in \mathbb{N}_0$ rozhodněte o stejnoměrné konvergenci

$$(1) \quad \sum_{n=1}^{+\infty} x^\alpha e^{nx}$$

na $(-\infty, -1]$, $[-1, 0]$ a $[0, 1]$.

Řešení. Pro $x > 0$ a $\alpha \in \mathbb{N}_0$ platí $\lim_{n \rightarrow +\infty} x^\alpha e^{nx} = +\infty$. Na $[0, 1]$ tedy řada (1) bodově nekonverguje, neboť zde není splněna nutná podmínka konvergence. Stačí tedy uvažovat první dva intervaly.

Položme $f_n(x) = x^\alpha e^{nx}$ pro $\alpha \in \mathbb{N}_0$. Pak $\lim_{x \rightarrow -\infty} f_n(x) = 0$ a

$$f_n(0) = \begin{cases} 0, & \alpha > 0, \\ 1, & \alpha = 0. \end{cases}$$

Pro $\alpha = 0$ je funkce f_n rostoucí na $(-\infty, 0]$. Pro $\alpha > 0$ platí

$$f'_n(x) = \alpha x^{\alpha-1} e^{nx} + n e^{nx} x^\alpha = e^{nx} x^{\alpha-1} (\alpha + xn).$$

Tedy $f'_n(x) = 0 \Leftrightarrow x = -\frac{\alpha}{n}$. Pro α liché je f_n klesající na $(-\infty, -\frac{\alpha}{n})$ a rostoucí na $(-\frac{\alpha}{n}, 0]$. Pro α sudé je naopak f_n rostoucí na $(-\infty, -\frac{\alpha}{n})$ a klesající na $(-\frac{\alpha}{n}, 0]$. Pro $\alpha > 0$ máme

$$\sup_{(-\infty, 0]} |f_n| = |f_n(-\frac{\alpha}{n})| = \left(\frac{\alpha}{n}\right)^\alpha e^{-\alpha}$$

Pro $\alpha \geq 2$ tedy platí

$$\begin{aligned} \sum_{n=1}^{+\infty} |x^\alpha e^{nx}| &\leq \sum_{n=1}^{+\infty} \frac{\alpha^\alpha}{n^\alpha} e^{-\alpha} \\ &= \alpha^\alpha e^{-\alpha} \sum_{n=1}^{+\infty} \frac{1}{n^\alpha} \\ &\leq \alpha^\alpha e^{-\alpha} \sum_{n=1}^{+\infty} \frac{1}{n^2} < +\infty. \end{aligned}$$

Z Weierstrassova kritéria tedy plyne, že řada (1) konverguje stejnoměrně na $(-\infty, 0]$ pro $\alpha \geq 2$.

Pro $\alpha = 0$ platí, že součet řady (1) v bodě $x = 0$ je roven $+\infty$, jedná se o součet nekonečně mnoha jedniček. Nicméně jelikož f_n je rostoucí kladná funkce, pak máme

$$\sup_{(-\infty, -\varepsilon]} |f_n| = f_n(-\varepsilon) = e^{-\varepsilon n}, \quad \varepsilon > 0.$$

Jelikož $\sum_{n=1}^{+\infty} e^{-\varepsilon n} = \sum_{n=1}^{+\infty} (e^{-\varepsilon})^n < +\infty$, pak z Weierstrassova kritéria tedy plyne, že řada (1) konverguje stejnoměrně na $(-\infty, -\varepsilon]$ pro $\alpha = 0$.

Zbývá případ $\alpha = 1$. Z předchozího víme, že f_n je klesající na $(\infty, -\frac{1}{n})$. Pro pevně zvolené $-\varepsilon < 0$ a n dost velké tak, aby $-\varepsilon < -\frac{1}{n} \Leftrightarrow n > \frac{1}{\varepsilon}$, platí

$$\sup_{(-\infty, -\varepsilon]} |f_n| = |f_n(-\varepsilon)| = \varepsilon e^{-\varepsilon n}.$$

Jelikož $\sum_{n=1}^{+\infty} \varepsilon e^{-\varepsilon n} < +\infty$, z Weierstrassova kritéria máme stejnoměrnou konvergenci řady (1) na $(-\infty, -\varepsilon]$ pro $\alpha = 1$. Konečně pro $x < 0$ máme

$$\begin{aligned} \sum_{n=1}^{+\infty} x e^{nx} &= x \sum_{n=1}^{+\infty} (e^x)^n \\ &= x \left(\frac{1}{1 - e^x} - 1 \right) \\ &= \frac{x e^x}{1 - e^x}. \end{aligned}$$

Platí

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x e^x}{1 - e^x} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{e^x}{\frac{1 - e^x}{x}} = \frac{e^0}{-1} = -1.$$

Jelikož součet řady v bodě $x = 0$ je roven nule, pak součet řady není spojitá funkce v nule zleva, řada tedy nemůže konvergovat stejnoměrně na $[-\varepsilon, 0]$ pro $\varepsilon > 0$.

Závěr:

- $\sum_{n=1}^{+\infty} x^\alpha e^{nx} \Rightarrow na (-\infty, 0]$ pro $\alpha \geq 2$,
- $\sum_{n=1}^{+\infty} x^\alpha e^{nx} \Rightarrow na (-\infty, -1]$ pro $\alpha \geq 0$,
- $\sum_{n=1}^{+\infty} x^\alpha e^{nx} \not\Rightarrow na [-1, 0]$ pro $\alpha = 0, 1$.
- na $[0, 1]$ řada $\sum_{n=1}^{+\infty} x^\alpha e^{nx}$ nekonverguje ani bodově pro žádné $\alpha \in \mathbb{N}_0$